

ELŐFIZETÉS:
Egész évre 6 frt.

BÁCSKA.

Néptanítóknak:
Egész évre 4 frt.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára
10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára
10 kr.

A „BÁCSKA.”

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. BALOGHY ERNŐ.
KIADÓ- ÉS LAPTULAJDONOS: BITTERMANN NÁNDOR.

Bács-Bodrogh vármegyében a hirlap-irodalom hosszú ideig igen mostoha viszonyokat tüntet fel. A jelen század derekán találjuk meg az első nyomokat, a melyek azonban maradó, erős alapot nem képeznek. Egyik kísérlet a másikat érte, a nélkül, hogy siker koronázta volna. Talán a nagy közönség részvétlensége okozta, hogy egy életképes, megyei érdeklap csak hosszú vajúdás után létesülhetett.

Baja és Szabadka városokban jelentek meg az első lapok. Így Baján 1859-ben az „Aldunai Lapok“, 1860-ban a „Bajai Közlöny“, 1866-ban az „Alvidéki Lapok“, 1867-ben a „Bácskai Hiradó“ stb, Szabadkán 1872-ben a „Politikai Folyóirat“, 1871-ben a „Bácska“ c. lapok indultak meg. Zomborban 1865-ben egy „Ipar“ c. szaklap látott napvilágot.

Mindezek a lapok igen rövid életűek voltak. Alig egy-két évi fennállás után kellő pártolás hiányában megszűntek. Különben a megye közönségének támogatására nem is számíthattak, miután helyi érdekek voltak; csak az illető városok viszonyaival foglalkoztak. Politikai lap pedig csak egy volt közöttük, a „Politikai Folyóirat“, ez is azonban csak egyszer jelent meg havonként.

1878-ban indult meg Baján ismét egy „Bajai Közlöny“ című hetilap, amely még ma is fennáll. Ezzel a lappal egyidejűleg indult meg Zomborban, a megye szék-

helyén a még ma is fennálló „Bácska“, a melynek történetét röviden a következőkben vázoljuk:

A „Bácska“ első száma 1878-ik évi július hó 7-én jelent meg. Előtte Zomborban a fent említett „Ipar“ című szaklapon kívül magyar lap nem volt. A lap felelős szerkesztője Radics György, főgymnasiumi igazgató, kiadója és tulajdonosa pedig Bittermann, Nándor, megyeszerte ismert kő- és könyvnyomdatulajdonos. — Ugy a szerkesztő, mint a kiadó a legnagyobb lelkesedéssel karolták fel a „Bácska“ ügyét; szemeik előtt egy *megyei közérdekű* közlőny eszméje lebegett; céljuk az volt, hogy a megye székhelyén lapjukkal egy szellemi központot teremtsenek meg, felkarolják a vármegye legapróbb érdekeit is s lapjukkal azoknak szolgáljanak. A cél igen szép és méltánylandó volt, de az elérése nehéz. Nem volt elég a lelkesedés, az ügybuzgóság, hosszas kitartásra és türelemre is szükség volt; küzdeni kellett a közönség közönyével. Az első számban a szerkesztő lelkes előfizetési felhívást bocsájtott közzé. Ebben praecisírozta a lap célját s mindjárt szószólójává lett a megye közérdekeinek. Hangoztatta a gazdasági egyesületnek Zomborba, a megye székhelyére leendő áthelyezését, állandó színészegyesületnek, történelmi társulatnak, a bácskai írók egyletének stb. alakítását. Mind olyan eszmék, a melyeknek keresztülvitele a megye gazdasági és kulturális életében fordulópontot képeztek volna. És a kezdettől egész a mai napig a „Bácska“ mindig megmaradt a megyei érdekek lelkes, fáradhatlan szószólójának.

A „Bácska“ eleinte nem volt politikai lap s kis (4-edrét) alakban havonként négyszer, és pedig minden hó 7-én, 14-én, 21-én és 28-án jelent meg. 1880. évi április hó 6-án vette fel a lap a mai, nagy alakját (úgy hosszúságra, mint szélességre nézve pár cm-rel nagyobb, mint a „Pesti Napló“ mai alakja); ekkor változott meg a lap megjelenési ideje is; ezentul ugyanis a „Bácska“ minden kedden jelent meg.

Radies György, a „Bácskák“-nak tulajdonképi meg-alapítója és első szerkesztője, a kinek lelkes buzgósága és hirlapírói ügyessége a biztos alapot megteremtette, a helyes irányt megadta, 1880. évi február hó 7-én a lap szerkesztőségétől megvált. A szerkesztést dr. Molnár István Lajos főgymnáziumi tanár vette át; mint a fentiekből látható, már az ő szerkesztősége alatt történt a lap alak-jának és megjelenési idejének megváltoztatása; alatta a „Bácska“ a most említett előnyös változásokon kívül egyébként is rohamos haladásnak és fejlődésnek indult.

A közönségnek az érdeklődése napról-napra foko-zódott a helyi sajtó iránt; fokozódott az érdeklődés és pártolás főleg a „Bácska“ iránt, a mely még mindig egyedül képviselte a megye egyetemes érdekeit. A közönség rokonszenve és érdeklődése, de legfőképen Bittermann Nándor kiadó áldozatkészsége lehetővé tette, hogy a lap 1883. május hó 1-től kezdődőleg hetenként kétszer jelen-jék meg; ezen időtől fogva minden kedden és pénteken jelent meg, mint ma is.

A legjelentősebb forduló pontot képezi a „Bácska“ életében az a nap, a midőn a lap politikai közlönynyé alakult át. Ezt a jelentős átalakulást tisztán a saját ere-jéből és a közönség támogatása folytán 1884. március 4-én érte el, a mely napon politikai programját kifej-tette. A szabadelvű politikai eszmék szolgálatába lépett s híven, minden érdektől menten, önzetlen lelkesedéssel szolgálja azokat az eszméket ma is.

Dr. Molnár István Lajos 1890. augusztus hó 29-én megvált a lap szerkesztésétől, miután az akkori kultusz-miniszter a tanári állást valamely politikai lap felelős szerkesztői állásával incompatibilisnak mondotta ki. Rövid ideig maga a kiadó, Bittermann Nándor szerkesztette a lapot.

1890. november hó 4-én vette át a „Bácska“ szer-kesztését a jelenlegi felelős szerkesztő: Dr. Baloghy Ernő, köz- és váltó ügyvéd, tb. vármegyei főügyész s a zombori takarékpénztár jogtanácsosa.

A „Bácska“ Bács-Bodrogh vármegyének legelterjedtebb lapja. 1000 példányban jelenik meg, a mely, egy vidéki lapra nézve határozottan nagy számot, egyik bácsmegyei lap sem érte még el. A szabadelvű politikai eszméken kívül előharcosa minden hazafias eszmének, mozgalomnak és intézménynek. Első kötelességének tekintti a megyei viszonyok — akár politikaiak, akár más neműek — megvitatását és megvilágítását, továbbá a megye érdekeinek előmozdítását. Nem felejtkezik azonban e mellett meg az ország politikájáról és ügyeiről sem és siet azokból a szükséges anyagot felhasználni és pertraktálni. Ritka érdeme a „Bácská“-nak az, hogy mindig, minden körülmények között tárgyilagos. Nemesak a maga részéről, hanem még a nyílttérben sem ad soha helyt a rút személyeskedésnek; nyitvák azonban hasábjai a jogosan felháborodott önérzetnek, valamint a hogy a lap maga is mindig önérzettel, nyílt homlokkal küzd elveieért.

A „Bácska“ munkatársainak, akik a lap felelős szerkesztőjén kívül politikai, szépirodalmi és más zsánerű cikkekkel, továbbá versekkel állandóan ellátják a lapot, névsora a következő: Bácskay Béla, Buday Gerő, Dr. Buják József, Csupor Gyula, Dr. Dudás Gyula, Eichardt Károly, Fárbás József, Dr. Feles Adolf, Forgács Endre, Hartmann János, Herke Mihály, Hevessy Jenő, Ipolyi Sándor, Jámbor Pál, Dr. Kabos Márton, Kovácsfi Antal, Lackó János, Latinovits Stanci, Maróthy János, Dr. Matzitz Pál (volt segédszerkesztő), Pozsonyi Béla, Schlossz Lajos, Simits Ferenc, Spanyol József, Szabadka Gyula, Szalay Frigyes (segédszerkesztő), Szöllősi Jenő, Dr. Thim József, Trischler Károly, Turkovits Gyula, Vértessy Károly, Virter Ferenc stb.

